

У гості до музичних інструментів.

Урок №6 5 клас

Основні поняття для засвоєння: «діапазон», «регістр», «тембр» як засоби музичної виразності, їхня роль у створенні музичного образу.

Твори, що вивчаються на уроці:

- П. Чайковський. Балет «Лускунчик»: танець феї Драже, вальс квітів, танець вівчарів.
- «Наша шкільна країна». Муз. Ю. Чичкова, сл. К. Ібряєва — Розучення, виконання.

Музичне вітання

Актуалізація знань попереднього уроку

Савченко Т.Т.

Визнач темп музики

Яку роль виконує ритм у музиці?

У гості до музичних інструментів.

Урок № 6 в 5 клас

Музичні інструменти поділяють на групи залежно від способу видобування звуків: струнні, духові, ударні, клавішні. Струнні інструменти звучать тоді, коли торкаються їхніх струн, духові — коли в них вдувають повітря, ударні — коли в них ударяють, а клавішні — при натисканні клавіш. Чи можна їх розпізнати на слух?

Кожен інструмент має своє неповторне звучання, свій тембр (забарвлення). Тембр струнних інструментів не можна сплутати зі звучанням духових або ударних, а клавішні інструменти здатні імітувати кожен із них. До речі, голоси людей теж розрізняють за тембром.

Усі інструменти можуть видавати низькі та високі звуки. Звуковий обсяг музичного інструмента або голосу від найнижчого до найвищого звука називають **діапазоном**, а частину діапазону — **регістром**.

ЗВУКИ НИЗКИЕ, СРЕДНИЕ, ВЫСОКИЕ

Субконтр-ОКТАВА

ЗВУКИ НИЗКИЕ

ЗВУКИ СРЕДНИЕ

ЗВУКИ ВЫСОКИЕ

ПЯТАЯ ОКТАВА

КОНТРОКТАВА

БОЛЬШАЯ ОКТАВА

МАЛАЯ ОКТАВА

ПЕРВАЯ ОКТАВА

ВТОРАЯ ОКТАВА

ТРЕТЬЯ ОКТАВА

ЧЕТВЕРТАЯ ОКТАВА

до ре ми фа соль ля си

до ре ми фа соль ля си

до ре ми фа соль ля си

до ре ми фа соль ля си

до ре ми фа соль ля си

до ре ми фа соль ля си

до

РЕГИСТРЫ

Расположение инструментов симфонического оркестра на сцене

Рояль

Ударные

Трубы

Тромбоны

Ксилофон

Арфа

Флейты

Гобои

Кларнеты

Фаготы

Туба

Валторны

Скрипки

Альты

Виолончели

Контрабасы

Тембр — «забарвлення» звуку. За тембром можна розрізняти звуки однакової висоти і сили., виконані на різних інструментах або різними голосами.

Діапазон — обсяг звуків музичного інструмента або голосу.

Діапазон вимірюється від найнижчого до найвищого звуку.

Регістр — частина звукоряду, ряд звуків певної висоти, тембру.

Розрізняють високий, середній та низький реєстри.

П.І. Чайковський. Балет «Лускунчик»: танець феї Драже, вальс квітів, танець вівчарів.

Прислухайся, як звучать різні інструменти в танцях героїв у балеті «Лускунчик». Пригадай зміст казки з такою ж назвою.

Уяви, як танцюють фея Драже, квіти, вівчарі. Спробуй розпізнати, які музичні інструменти виконують мелодію кожного танцю.

Струнні інструменти

Духові інструменти

Клавішно-ударний інструмент

Слухання музики

Струнні інструменти

Духові інструменти

Клавішно-ударний інструмент

Проаналізуй ці твори за таким планом:

1. Які інструменти звучать у балеті П. Чайковського? Які з них виконують основну мелодію кожного танцю?
2. В яких регістрах звучать музичні інструменти в танці феї Драже? Скільки частин, на твою думку, в цьому танці?
3. Який тембр мають струнні інструменти скрипка та арфа? Порівняй їхнє звучання.
4. Опиши тембр духових інструментів: флейти, труби і валторни. В якому танці вони виконують основну мелодію?
5. Чи допомогли тобі тембри музичних інструментів пригадати казку і «побачити» танці героїв балету?

- П. Чайковський.
Балет «Лускунчик»:
- Танець феї Драже,

Аналіз музичного твору.

— Звучання яких музичних інструментів вам вдалося розпізнати в балеті П. Чайковського? Які з них виконували головну мелодію кожного танцю?

— В яких регістрах звучать музичні інструменти в танці феї Драже? Як ви гадаєте, зі скількох частин складається цей танець?

— Який тембр мають струнні інструменти скрипка та арфа? Порівняйте їхнє звучання.

— Опишіть тембр духових інструментів: флейти, труби і валторни. В якому танці вони виконували основну мелодію?

— Як ви гадаєте, чи допомогли вам тембри музичних інструментів пригадати казку і «побачити» танці героїв балету?

- П. Чайковський.
Балет «Лускунчик»:
- вальс квітів,

Аналіз музичного твору.

— Звучання яких музичних інструментів вам вдалося розпізнати в балеті П. Чайковського? Які з них виконували головну мелодію кожного танцю?

— В яких регістрах звучать музичні інструменти в танці феї Драже? Як ви гадаєте, зі скількох частин складається цей танець?

— Який тембр мають струнні інструменти скрипка та арфа? Порівняйте їхнє звучання.

— Опишіть тембр духових інструментів: флейти, труби і валторни. В якому танці вони виконували основну мелодію?

— Як ви гадаєте, чи допомогли вам тембри музичних інструментів пригадати казку і «побачити» танці героїв балету?

П. Чайковський.

Балет «Лускунчик»:

•танець вівчарів.

Аналіз музичного твору.

— Звучання яких музичних інструментів вам вдалося розпізнати в балеті П. Чайковського? Які з них виконували головну мелодію кожного танцю?

— В яких регістрах звучать музичні інструменти в танці феї Драже? Як ви гадаєте, зі скількох частин складається цей танець?

— Який тембр мають струнні інструменти скрипка та арфа? Порівняйте їхнє звучання.

— Опишіть тембр духових інструментів: флейти, труби і валторни. В якому танці вони виконували основну мелодію?

— Як ви гадаєте, чи допомогли вам тембри музичних інструментів пригадати казку і «побачити» танці героїв балету?

Виконання творчого завдання.

Перш ніж виконувати завдання, розгляньте малюнки. На кожному з них зображені музичні інструменти. Складіть малюнки так, щоб утворилося три групи: струнні, ударні, духові.

Фізкультхвилинка «Хвилинка танцювальна».

Поспівка. Вправи для розвитку музичного слуху та голосу. **Виконання пісні.** «Наша шкільна країна»
Муз. Ю. Чичкова, сл. К. Ібряєва.

Виконання творчого завдання.

Оберіть той музичний інструмент, який допоможе звучати пісні ще краще.
Об'єднайтесь з друзями в групи:

- перша група буде грати на ударних інструментах весь куплет;
- друга група виконає приспів на металофоні;
- третя група — співає пісню.

А тепер обміняйтесь групами. Хто найкращий?

Узагальнення вивченого матеріалу. Рефлексія.

- На які групи поділяють музичні інструменти? Чим відрізняються тембри інструментів кожної групи?
- Що таке регістр? Які регістри ви знаєте? В якому регістрі співають ваші друзі?
- Який танець із балету П. Чайковського «Лускунчик» вас найбільше вразив? Розкажіть.

Послухайте сучасні обробки музики П. Чайковського.

Розгляньте зображення сучасних електронних музичних інструментів: електрооргана, електрогітари, синтезатора тощо. Що ви знаєте

про особливості їхнього звучання? Чим їхній тембр відрізняється від

звучання звичайних інструментів? Порівняйте.

Запам'тай!

- Тембр – забарвлення звука.
- Діапазон – обсяг звуків музичного інструмента або голосу від найнижчого до найвищого.
- Регістр – ряд звуків певної висоти. Розрізняють високий, середній, низький регістр.

Домашнє завдання.

Послухайте музику, яка лунає у вас вдома. Які інструменти створюють музичний супровід? Охарактеризуйте тембр кожного інструмента. Прислухайтеся, в якому регістрі звучить музика. Якщо маєте бажання — подивіться в Інтернеті відеоуривки балету П. Чайковського «Лускунчик».

Для допитливих — виконання музичного проекту.

Проект «Сучасні обробки музичних шедеврів П. Чайковського»

Мета: записати диск із сучасними обробками музичних творів композитора.

